

Список використаних джерел

1. Голубев С. Т. Киевский митрополит Петр Могила и его сподвижники / С. Голубев. – К., 1883. Т.1. – 572 с.
2. Завитневич В. З. Палинодия Захарии Копистенского и его место в истории западно-русской полемики XVI–XVII вв. / В. З. Завитневич. – Варшава: В Типографии Варшавского учебного округа, 1883. – 400 с.
3. Когут З. Коріння ідентичності: студії з ранньомодерної та модерної історії України / З. Когут. – К.: Критика, 2004. – 352 с.
4. Копистенський З. Палинодія / З. Копистенський // Русская историческая библиотека, издаваемая Археологическою комиссією. – Т.IV. – СПб., 1878. – С.313–1200.
5. Копистенський З. Про князів Четвертинських / З. Копистенський [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://litopys.org.ua/suspil/sus49.htm>
6. Крижанівський О. П., Плохий С. М. Історія церкви та релігійної думки в Україні: У 3-х книгах / О. П. Крижанівський, С. М. Плохий. – Кн.3. – К.: Либідь, 1994. – 335 с.
7. Мицик Ю. А. Київський патріархат у проєктах Петра Могили [Текст] / Ю. А. Мицик // Український історичний журнал. – 2007. – №1. – С.61–69.
8. Неменський О. Б. Історія Руси в «Палинодії» Захарії (Копистенського) і «Обороне унії» Льва Крєвзы / О. Неменський // Україна та Росія: Проблеми політичних і соціо-культурних відносин. – К., 2003. – С.409–434.
9. Плохий С. Наливайкова віра: Козацтво та релігія в ранньомодерній Україні: монографія / С. Плохий. – К.: Критика, 2006. – 495 с.
10. Франко І. Характеристика руської літератури XVI–XVIII ст. / І. Франко // Європейське відродження та українська література XIV–XVIII ст. – К.: Наук. думка, 1993. – С.342–372.
11. Циганенко В. Художні засоби в «Палинодії» Захарії Копистенського / В. Циганенко // Дослідження з лексикології і граматики української мови. – 2013. – Вип.14. – С.134–139.
12. Шалашна Н. Уявлення про державу та її відносини із церквою в українському православ'ї козацької доби / Н. Шалашна // Схід. – 2014. – №3. – С.68–77.
13. Шваб Л. У пошуках «доброї старовини»: українська суспільно-релігійна думка поунійної доби / Л. Шваб // Волинський благовісник. – 2016. – №4. – С.119–133.
14. Шевченко І. Україна між Заходом і Сходом: Нариси з історії культури до початку XVIII століття / І. Шевченко. – Львів: Інститут історії церкви Львівської Богословської академії, 2001. – 250 с.
15. Яковенко Н. Паралельний світ: Дослідження з історії уявлень та ідей в Україні XVI–XVII ст.: монографія / Н. Яковенко. – К.: Критика, 2002. – 416 с.

References

1. Golubev S. T. Kievskij mitropolit Petr Mogila i ego spodvizhniki / S. Golubev. – K., 1883. T.1. – 572 s.
2. Zavitnevich V. Z. Palinodija Zaharii Kopistenskogo i eja mesto v istorii zapadno-russkoj polemiki XVI–XVII vv. / V. Z. Zavitnevich. – Varshava: V Tipografii Varshavskogo uchebnogo okruga, 1883. – 400 s.
3. Kogut Z. Korinnja identychnosti: studii' z rann'omodernoi' ta modernoi' istorii' Ukraïny / Z. Kogut. – K.: Krytyka, 2004. – 352 s.
4. Kopystenskij Z. Palinodija / Z. Kopystenskij // Russkaja istoricheskaja biblioteka, izdavaemaja Arheograficheskiju komis-sieju. – T.IV. – SPb., 1878. – S.313–1200.
5. Kopystenskij Z. Pro knjaziv Chetvertyns'kyh / Z. Kopystenskij [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: <http://litopys.org.ua/suspil/sus49.htm>
6. Kryzhanivskij O. P., Plohij S. M. Istorija cerkvy ta religijnoi' dumky v Ukraïni: U 3-h knygh / O. P. Kryzhanivskij, S. M. Plohij. – Kn.3. – K.: Lybid', 1994. – 335 s.
7. Mycyk Ju. A. Kyi'vs'kyj patriarhat u proektah Petra Mogily [Tekst] / Ju. A. Mycyk // Ukraïns'kyj istorychnyj zhurnal. – 2007. – №1. – S.61–69.
8. Nemenskij O. B. Istorija Rusi v «Palinodii» Zaharii (Kopystenskogo) i «Oborone unii» L'va Krevzy / O. Nemenskij // Ukraïna ta Rosija: Problemy politychnyh i socio-kul'turnyh vidnosyn. – K., 2003. – S.409–434.
9. Plohij S. Nalyvajkova vira: Kozactvo ta religija v rann'omodernij Ukraïni: monografija / S. Plohij. – K.: Krytyka, 2006. – 495 s.
10. Franko I. Harakterystyka rus'koi' literatury XVI–XVIII st. / I. Franko // Jevropejs'ke vidrodzhennja ta ukraïns'ka literatura XIV–XVIII st. – K.: Nauk. dumka, 1993. – S.342–372.
11. Cyganenko V. Hudozhni zasoby v «Palinodii» Zaharii' Kopystenskogo / V. Cyganenko // Doslidzhennja z leksykologii' i gramatyky ukraïns'koi' movy. – 2013. – Vyp.14. – S.134–139.
12. Shalashna N. Ujavlennja pro derzhavu ta i'i' vidnosyny iz cerkvoju v ukraïns'komu pravoslav'i' kozac'koi' doby / N. Shalashna // Shid. – 2014. – №3. – S.68–77.
13. Shvab L. U poshukah «dobroi' starovyny»: ukraïns'ka suspil'no-religijna dumka pounijnoi' doby / L. Shvab // Volyns'kyj blagovisnyk. – 2016. – №4. – S.119–133.
14. Shevchenko I. Ukraïna mizh Zahodom i Shodom: Narisy z istorii' kul'tury do pochatku XVIII stolittja / I. Shevchenko. – L'viv: Instytut istorii' cerkvy L'vivs'koi' Bogoslovs'koi' akademii', 2001. – 250 s.
15. Jakovenko N. Paralel'nyj svit: Doslidzhennja z istorii' ujavlen' ta idej v Ukraïni XVI–XVII st.: monografija / N. Jakovenko. – K.: Krytyka, 2002. – 416 s.

Shalashna N. M., Candidate of Science in History, Associate Professor of the Donbass State Pedagogical University (Ukraine, Slavyansk), n.shalashna@gmail.com

The idea of the sovereignty of the Ukrainian people in the «Palinodia» of Zachariah Kopystensky

The article is devoted to the analysis of the views of the outstanding Ukrainian scientist Zachariah Kopystensky. Here is highlighted his report on the right of the Ukrainian people for the sovereignty. It was found out that the necessity for the Ukrainian people of their own statehood was deduced from their national and cultural uniqueness. It was established that Z. Kopystensky was one of the first scholars who understood people as an ethnic community and determined their belonging to the nation on the basis of their own choice. In «Palinodia», an outstanding scientist created one of the first variants of historical consciousness of the Ukrainians, outlining its historical origins, ethnic territory and historical mission. The concept of Z. Kopystensky about the ideal state system, which he imagined as a monarchy, was explored, but the monarchy on condition of superiority of church authority over secularism and the duty of the ruler to take care of the goodness of the nation. Z. Kopystensky ideas had a significant influence on the formation of the early modern Ukrainian nation.

Keywords: Zachariah Kopystensky, «Palinodia», Early Modern Nation, Orthodox Church, Ukrainian people.

* * *

УДК 930.22

Глушан О. В.,
кандидат історичних наук, доцент з наказу
кафедри інформаційної, бібліотечної
та архівної справи, Київський національний
університет культури і мистецтв
(Україна, Київ), glushan1985@bigmir.net

Розвиток міжнародної стандартизації керування документаційними процесами: оновлення ISO 15489

Розглянуто процес підготовки і ухвалення нової редакції основоположного міжнародного стандарту з керування документаційними процесами ISO 15489. Проаналізовано основні новації ISO 15489-1:2016. Здійснено спробу визначити його місце в системі стандартів і технічних звітів ISO у сфері керування документаційними процесами.

Ключові слова: стандартизація, міжнародний стандарт, перегляд, керування документаційними процесами, ISO 15489-1:2001, ISO 15489-1:2016.

7 квітня 2016 р. Міжнародна організація зі стандартизації (ISO) опублікувала нову редакцію першої частини стандарту ISO 15489 «Інформація та документація. Керування документаційними процесами. Концепції і принципи» [14]. Процес перегляду ISO 15489 та розроблення нової версії стандарту був тривалим, складним і показовим з точки зору відображення тих концептуальних термінологічних, нормативних, технологічних змін, що відбулися у сфері керування документаційними процесами (далі – КДП) за останні півтора десятиліття. Ознайомлення з ним, окрім теоретичного, має й суто практичний інтерес, адже

перед членами вітчизняного технічного комітету ТК-144 «Інформація та документація» постає необхідність вирішити питання про потребу розробки національного аналогу оновленої версії ISO 15489.

У роботах вітчизняних дослідників І. Є. Антоненко, В. В. Бездрабко, С. Г. Кулешова та ін. знайшли широке висвітлення питання розроблення міжнародного стандарту ISO 15489:2001 і його вітчизняного аналога ДСТУ 4423:2005 [1–3; 8]. Що ж стосується процедури перегляду ISO 15489, яка тривала майже чотири роки, то у вітчизняній фаховій літературі лише констатується факт перегляду без аналізу його перебігу, напрямків діяльності робочої групи, положень підготовлених нею проєктів стандарту [4; 7]. З огляду на це, метою авторки даної розвідки є висвітлення історії перегляду та ухвалення нової редакції ISO 15489, виявлення зафіксованих у ній новацій і змін.

Усі стандарти ISO періодично (кожні 3–5 років) проходять процедуру перегляду, під час якої профільні технічні комітети вирішують, підтвердити стандарт, скасувати його чи підготувати нову редакцію. Як відзначають дослідники, перша редакція ISO 15489 виявилася досить успішною, про що свідчить її значне поширення і тривалий час функціонування в незмінному вигляді, не дивлячись на динамічні зміни у сфері його застосування [6, с. 47; 22]. Нові стандарти ISO з КДП, що з'явилися протягом 2001–2010 рр. [15–17; 21], або ж доповнювали його, або ж стандартизували нові аспекти у цій галузі, але в межах ідеології та з детальним посиланням на нього [4, с. 11]. Після невдалої спроби перегляду в 2006 р. стандарт ISO 15489 був без змін підтверджений на наступні п'ять років [9]. У 2011 р. розпочалася чергова процедура перегляду. До березня 2012 р. тривало опитування національних органів зі стандартизації – членів підкомітету 11 «Архіви/КДП» профільного технічного комітету 46 «Інформація та документація» Міжнародної організації зі стандартизації (далі – ISO/TC 46/SC 11) щодо подальшої долі стандарту.

У той же час, коли тривало опитування, на зустрічі членів ISO/TC 46/SC 11 у травні 2011 р. у Сідней було ініційовано проєкт перегляду ISO 15489. Тоді ж була створена цільова група з представників трьох країн (Канади, Нової Зеландії, Франції). На наступній зустрічі у Лондоні в листопаді 2011 р. проєкт одержав схвалення. Офіційне ж рішення здійснити перегляд ISO 15489 було прийнято на черговій зустрічі членів ISO/TC 46/SC 11, що проходила 7–11 травня 2012 р. у Берліні. На пленарному засіданні було ухвалено рішення про скасування підсумків проведеного голосування, згідно з якими дія обох частин ISO 15489 мала бути подовжена ще на п'ять років.

Каталізатором такого рішення стала поява у 2011 р. двох перших стандартів нової серії ISO 30300 «Інформація та документація. Системи керування документами» [18–20], яка встановлює методику комплексного підходу до створення та керування документами, що відповідає цілям і стратегіям організації. З їх появою дослідники пов'язують початок нового етапу у діяльності ISO/TC 46, що полягає у створенні єдиної системи стандартів у сфері КДП, основою і складовою частиною якої став ISO 15489 [4, с. 14].

Після виходу стандартів серії ISO 30300 у Міжнародній організації зі стандартизації мало місце

широке обговорення подальшої долі ISO 15489 – скасувати чи суттєво доопрацювати, у результаті якого було ухвалено рішення про підготовку нової редакції стандарту [5, с. 290–291]. Здійснити перегляд ISO 15489 було доручено робочій групі WG 13 «Перегляд стандарту ISO 15489–1 і технічного звіту ISO/TR 15489–2». Координатором нової робочої групи був призначений Ханс Хофман (Нідерланди), а керівником проєкту з перегляду ISO 15489 стала Кассі Фіндлей (Австралія).

Процес перегляду координувала невелика за чисельністю редакційна група, до складу якої ввійшли представники Австралії, Естонії, Канади, США, Франції та Швеції. Її члени мали вирішити низку ключових питань, як то: відображення в стандарті сучасного стану практики КДП, що в значній мірі пов'язана з паперовими або гібридними документаційними системами, чи орієнтація на «електронне майбутнє»; поділ стандарту на частини, їх змістовне наповнення, порядок розробки; добровільний чи обов'язковий характер стандарту.

Було досягнуто принципової згоди про те, що ISO 15489 необхідно переглянути з тим, щоб, по-перше, забезпечити актуальність стандарту в електронному світі та, по-друге, відобразити нову серію стандартів ISO 30300. Беручи до уваги швидкі зміни технологічного середовища, редакційна група вирішила, що оновлений ISO 15489 за своїм характером має бути випереджальним і відкривати низку можливостей для КДП в електронному середовищі. Передбачалося, що стандарт буде розділений на декілька частин, перша з яких являтиме собою самодостатній документ, що визначатиме принципи та вимоги до КДП. Також редакційна група вирішила, що обов'язкової відповідності вимагають стандарти системи керування документами серії ISO 30300, а оновлену версію ISO 15489 рекомендувала, як і раніше, розглядати як добровільний стандарт, що відображає найкращу практику.

Робоча група з перегляду стандарту вперше зібралася у червні 2013 р. в Парижі [25]. На зустрічі було обговорено проєкт стандарту, підготовлений редакційною групою, та ухвалено розробити до жовтня новий проєкт. Його члени робочої групи одержали 7 листопада 2013 р. Обговорення даного проєкту та збір коментарів і зауважень до нього тривали два місяці. Нова зустріч WG 13 відбулася 23 січня 2014 р. в Гаазі [24]. Не дивлячись на те, що новий проєкт розв'язував окремі проблемні питання попереднього документа, він також мав низку «слабких місць», зокрема конструктивного обговорення й узгодження вимагали такі ключові питання, як сфера застосування стандарту (у т.ч. чи повинен стандарт стосуватися архівних документів), його мета та цільова аудиторія, структура та ін.; не всюди вдавалося витримати технологічну нейтральність і єдиний підхід до керування паперовими й електронними документами; посилання на метадані не узгоджувалися з іншими стандартами метаданих; були відсутні посилання на стандарти у сфері КДП, видані після появи ISO 15489; потребували усунення невмотивовані дублювання, надмірна деталізація, заплутані приклади. Загалом редакційна група одержала 169 сторінок тексту коментарів і зауважень від 12 країн – Австралії, Великобританії, Ірландії, Іспанії, Канади, Кореї, Німеччини, Нової Зеландії, Росії, США, Франції, Швеції [24].

Усього за майже чотири роки редакційною групою було розроблено 9 проєктів, багато з яких пройшли міжнародне обговорення [22]. У серпні 2015 р. було підготовлено фінальний проєкт першої частини стандарту, у якому були враховані технічні та редакційні зауваження і пропозиції, що надійшли на попередній проєкт нової редакції документа від країн-членів ISO/TC 46/SC 11 (понад 100 сторінок тексту). За підсумками голосування фінальний проєкт було схвалено не менш, як двома третинами членів ISO.

Міжнародний стандарт ISO 15489-1:2016 визначає поняття та принципи, на яких мають базуватися підходи до створення, збирання і керування документами незалежно від їх структури чи форми, видів ділової діяльності та технологічних середовищ. Стандарт містить виклад концепцій і принципів щодо: 1) документів, їх метаданих і документаційних систем; 2) політик, розподілу обов'язків, а також моніторингу та навчання, що підтримують ефективне КДП; 3) аналізу умов ділової діяльності й ідентифікації вимог до документів, що мають регулярно проводитися; 4) засобів КДП; 5) процесів створення, збирання і керування документами [14, р. 1].

Нова редакція ISO 15489-1 відрізняється від попередньої як за змістом, так і за структурою. Хоча під час зустрічі в Гаазі (січень 2014 р.) члени WG 13 ухвалили не розглядати порядок розділів у стандарті як такий, що відображає їх важливість, тим не менше у процесі розроблення нової версії стандарту він зазнавав неодноразових змін і викликав жваві дискусії членів робочої та редакційної груп. Структурно ISO 15489-1:2016 складається з титульного аркуша, змісту, передмови, вступу, назви, дев'яти розділів і бібліографії. Елементами його основної частини є наступні розділи: «1. Сфера застосування», «2. Нормативні посилання», «3. Терміни та визначення понять», «4. Принципи керування документами», «5. Документи та документаційні системи», «6. Політика та обов'язки», «7. Аналіз процесів керування документами та експертиза цінності документів», «8. Засоби КДП», «9. Процеси створення, збирання і керування документами» [14, р. III].

У новій редакції стандарту ISO 15489-1 не визначено його цільової аудиторії (для порівняння: в ISO 15489-1:2001 вона була чітко окреслена в розділі «Сфера застосування»). Таке рішення було ухвалено робочою групою з огляду на очевидність складу цільової аудиторії та потенційний інтерес до стандарту з боку представників інших професій – юристів, фахівців у галузі ІТ.

Розділ «Нормативні посилання», що має містити стандарти, обов'язкові для застосування положень даного документа, в ISO 15489-1:2016 залишився незаповненим, оскільки стандарт «розроблено як окремий ресурс» [14, р. 1]. Посилання на взаємопов'язані стандарти наведено у розділі «Бібліографія» (загалом – 9 позицій).

Термінологічний розділ нової редакції стандарту, що містить дефінітивні визначення 19 понять, зазнав суттєвих змін, зокрема за рахунок узгодження з термінологією стандартів ISO 30300:2011, ISO 23081-1:2006, ISO 23081-2:2009 і технічного звіту ISO/TR 26122:2008. Залишилися незмінними дефініції понять «доступ», «знищення», «передавання документів

до архіву або вилучання їх для знищення», «документ» (record), «керування документаційними процесами», «документаційна система»; дефінітивних змін та уточнень зазнали поняття «класифікування», «конвертування», «метадані для документів», «переміщення»; подано визначення нових, відсутніх у першій редакції ISO 15489 і частково запозичених з вищезазначених стандартів, понять «напрямок діяльності», «агент» «схема класифікації ділової діяльності», «номенклатура справ», «свідчення», «функція», «схема», «операція», «процес роботи». Відповідно 11 термінів, що були визначені в ISO 15489-1:2001, відсутні в оновленій редакції стандарту: «відповідальність», «контроль строків виконання дій з документами», «уповноважена архівна установа», «система класифікації», «документ» (document), «індексування», «забезпечення збереженості», «реєстрування», «контроль», «передавання».

Уточнення та пояснення значення окремих понять, що через свою дискусійність не були визначені у термінологічній частині, знайшли відображення в інших розділах стандарту. Так, в ISO 15489-1:2016 на позначення автентичних, достовірних, цілісних і придатних для використання документів введено поняття «авторитетні документи» [14, р. 4]. На думку розробників, визнання наявності відмінностей між авторитетними й іншими документами залишає за фахівцями у сфері КДП право на керування в цілому документованою інформацією у якості свідчення про ділову діяльність [22]. Поняття експертизи цінності документів, на позначення якого використовується термін «appraisal», потрактовано з позиції аналітичного підходу, що передбачає аналіз ділового контексту, ділової діяльності та ризику і дозволяє вирішувати, які документи потрібно створити та долучити, поруч з традиційною роботою з визначення термінів їх зберігання [14, р. 10].

Нова редакція ISO 15489-1 містить значну кількість посилань на метадані для КДП. На переконання її розробників, таке розширення стандарту є необхідним і виправданим з огляду на те, що електронні документи не існують без метаданих [22]. Значний акцент у новій редакції стандарту зроблено на засобах КДП. Якщо у попередній редакції вони були лише названі у другій частині стандарту у контексті розгляду документаційних процесів та їх контролювання, то в ISO 15489-1:2016 їм присвячено окремий розділ [14, р. 13–16]. У стандарті визначено й охарактеризовано чотири засоби КДП: 1) схема метаданих для КДП, 2) схеми класифікації ділової діяльності, 3) правила доступу та одержання дозволів, 4) номенклатури справ.

К. Фіндлей, аналізуючи основні зміни нової редакції стандарту, зазначає, що його положення у більшій мірі враховують особливості КДП в умовах електронного середовища, при тому що стандарт зберігає свою технологічну нейтральність і придатний для використання в паперових і гібридних документаційних системах [13]. На думку розробників ISO 15489-1:2016, він залишається основоположним для фахівців з КДП. Його положення деталізує та розвиває низка інших стандартів і технічних звітів ISO, що визначають основні інструменти та методи КДП.

У процесі роботи над новою редакцією ISO 15489 тривали дискусії щодо змісту ISO/TR 15489-2:2001 –

другої частини стандарту, яка була прийнята одночасно з першою та містила опис методики реалізації принципів КДП, визначених в ISO 15489-1:2001. Дехто з фахівців вважав, що друга частина має залишитися збірником рекомендацій; дехто – стати своєрідною «картою», що описує інші, більш детальні, стандарти і керівництва у сфері КДП; ще одна частина фахівців взагалі називала її непотрібною [22]. Останні обґрунтовували свою позицію тим, що на момент появи ISO 15489 не було жодних інших керівництв з описаних у ньому підходів, тому існувала об'єктивна потреба у підготовці додаткового документа – ISO/TR 15489-2:2001. А оскільки за 15 років, що минули від появи ISO 15489, ISO/TC 46/SC 11 розробив низку документів, які охоплювали різні аспекти КДП, перевидавати другу частину ISO 15489 не потрібно. Натомість усі наявні лакуни будуть заповнені шляхом підготовки інших детальних керівництв, у центрі набору яких перебуватиме нова редакція ISO 15489 [12]. Зокрема на черговій пленарній зустрічі ISO/TC 46/SC 11 у Пекіні (червень 2015 р.) було досягнуто домовленості про проведення робіт за двома напрямками: 1) підготовка рекомендацій з проектування та впровадження документальних систем і 2) розроблення керівництва з документального аналізу (аналізу ділових процесів організації з точки зору КДП та експертизи цінності документів) [22]. Таким чином, не дивлячись на наявність у назві нової редакції стандарту вказівки на першу частину, ISO 15489 не буде мати інших частин. За рішенням пленарної зустрічі ISO/TC 46/SC 11 у Велінгтоні (Нова Зеландія, 9–13 травня 2016 р.) 19 травня 2016 р. чинність ISO/TR 15489-2:2001 було скасовано.

Водночас на зустрічі у Велінгтоні було ухвалено рішення про підготовку технічних специфікацій ISO/TS 21946 з документального аналізу, що будуть підтримувати стандарт ISO 15489-1:2016. Їх метою є більш детальне (у порівнянні з ISO 15489-1:2016) визначення сфери і мети діяльності з проведення документального аналізу; методів аналізу ділового контексту та ділової діяльності; джерел, що використовуються при визначенні вимог до документів; ризиків у КДП; засад керування документацією, що створюється у процесі документального аналізу [10]. Згідно з резолюцією 33-ї зустрічі ISO/TC 46/SC 11 у Преторії (ПАР, 22–26 травня 2017 р.) проєкт ISO/DTS 21964 буде підготовлено до вересня 2017 р. [23].

Нова редакція стандарту ISO 15489 була презентована учасникам XVIII Конгресу Міжнародної ради архівів, що проходив з 5 по 10 вересня 2016 р. у Сеулі [11]. Свого часу ухвалена делегатськими зборами Міжнародної ради архівів на XXXV Міжнародній конференції Круглого столу архівів – CITRA рекомендація щодо використання міжнародного стандарту ISO 15489:2001 сприяла розробці й впровадженню його національних аналогів у багатьох країнах світу [2, с. 113]. За рік, що минув після схвалення нової редакції ISO 15489, свої національні версії цього міжнародного стандарту оновили Австралія (AS ISO 15489-1:2017), Велика Британія (BS ISO 15489-1:2016), Данія (DS/ISO 15489-1:2016), Естонія (EVS-ISO 15489-1:2017), Іспанія (UNE-ISO 15489-1:2016), Литва (LST ISO 15489-1:2016), Нідерланди (NEN ISO 15489-

1:2016), Норвегія (NS-ISO 15489-1:2016), Швеція (SS-ISO 15489-1:2016) та інші країни.

Отже, розроблення нової редакції основоположного міжнародного стандарту у сфері КДП супроводжувалося тривалими й жорсткими дискусіями з приводу його структури, сфери застосування, термінології, ролі та місця в оновленому комплексі стандартів означеної сфери. З переважної більшості дискусійних питань було досягнуто компромісних рішень, не в останню чергу за рахунок винесення найбільш спірних з них в інші детальні керівництва з КДП, робота над якими триває і ведеться в рамках ідеології ISO 15489-1:2016. Розробникам ISO 15489-1:2016 вдалося зберегти його технологічну нейтральність і придатність до застосування у паперовому, гібридному й електронному середовищах та уникнути радикальних змін, що балансували між переглядом існуючого стандарту та розробкою якісно нового. У той же час у ньому знайшли відображення зміни, що відбулися в сфері КДП за останні роки, та більш детально висвітлені питання керування електронними документами.

Список використаних джерел

1. Антоненко І. Є. До історії розроблення міжнародного стандарту ISO 15489-2001 «Інформація та документація – Управління документацією» / І. Є. Антоненко // Архівознавство. Археографія. Джерелознавство: міжвід. зб. наук. пр. – Київ, 2003. – Вип.6. – С.73–83.
2. Бездрабко В. ДСТУ 4423:2005 «Інформація та документація. Керування документаційними процесами»: impressia et reflexia / В. Бездрабко // Спеціальні історичні дисципліни: питання теорії та методики: зб. наук. пр. – 2009. – Вип.16. – С.111–125.
3. Беспяньська Г. В. Управління міжнародного стандарту «Інформація та документація. Керування документаційними процесами» в Україні / Г. В. Беспяньська // Секретарь-референт. – 2008. – №1. – С.15–19.
4. Бюлетень Галузевого центру науково-технічної інформації з архівної справи та документознавства. Вип.1 (23) / Уклад.: А. А. Майстренко, Г. І. Калінічева, В. І. Кугай, Р. В. Романовський, А. І. Титаренко. – Київ, 2015. – 94 с.
5. Варламова Л. Н. Стандартизация управления документами / Л. Н. Варламова. – Москва: Издательство «Термика», 2016. – 428 с.
6. Варламова Л. Н. Стандартизация управления документацией: международный опыт ИСО и его применение в России / Л. Н. Варламова // Вестник РГГУ. – 2014. – №1. – С.46–58.
7. Калінічева Г. І. Міжнародні стандарти у сфері архівної справи та керування документаційними процесами: проблеми гармонізації в Україні / Г. І. Калінічева, Р. В. Романовський // Архіви України. – 2015. – Вип.4. – С.54–73.
8. Кулешов С. Г. Управлінське документознавство: навч. посіб. / С. Г. Кулешов. – Київ: ДАККіМ, 2003. – 58 с.
9. Bustelo C. ISO 15489 en revisión [Електронний ресурс] / Carlota Bustelo // Records, Information and Document Management. – Режим доступу: http://www.carlotabustelo.com/index.php?option=com_content&view=article&id=160%3Aiso-15489-en-revision&catid=53%3Anoticias-iso&Itemid=56&lang=es.
10. Findlay C. Appraisal for managing records [Електронний ресурс] / Cassie Findlay, Wout van der Reijden // ISO/TC46/SC11: [веб-сайт]. – Режим доступу: <https://committee.iso.org/sites/te46sc11/home/projects/ongoing/appraisal-for-managing-records.html>
11. Findlay C. Recordkeeping in the digital age: introducing the revised ISO 15489 / Cassie Findlay // Archives, Harmony and Friendship: Abstracts and Biographies ICA International Congress, 5–10 September 2016, Seoul, Republic of South Korea. – Seoul, 2016. – P.224.
12. Findlay C. Update for the digital age: ISO 15489 / Cassie Findlay // Information Management. – 2017 (May/June). – Vol.51. – P.26–31.
13. Gasiorowski-Denis E. Records management in the digital age [Електронний ресурс] / Elizabeth Gasiorowski-Denis // International Organization for Standardization: [веб-сайт]. – Режим

доступу: http://www.iso.org/iso/home/news_index/news_archive/news.htm?refid=Ref2072

14. ISO 15489-1:2016 – Information and documentation – Records management – Part 1: Concepts and principles. – Geneva, 2016. – 20 p.

15. ISO 22310:2006 – Information and documentation – Guidelines for standards drafters for starting records management requirements in standards. – Geneva, 2006. – 5 p.

16. ISO 23081-1:2006 – Information and documentation – Records management processes – Metadata for records – Part 1: Principles. – Geneva, 2006. – 20 p.

17. ISO 23081-2:2009 – Information and documentation – Managing metadata for records – Part 2: Conceptual and implementation issues. – Geneva, 2009. – 33 p.

18. ISO 30300:2011 – Information and documentation – Management systems for records – Fundamentals and vocabulary. – Geneva, 2011. – 19 p.

19. ISO 30301:2011 – Information and documentation – Management systems for records – Requirements. – Geneva, 2011. – 22 p.

20. ISO 30302:2015 – Information and documentation – Management systems for records – Guidelines for implementation. – Geneva, 2015. – 30 p.

21. ISO/TR 26122:2008 – Information and documentation – Work process analysis for records. – Geneva, 2008. – 15 p.

22. Reed B. Navigating the shoals of ISO standards [Електронний ресурс] / Barbara Reed // Image and Data Manager: [веб-сайт]. – Режим доступу: <https://idm.net.au/article/0010536-navigating-shoals-iso-standards>.

23. Resolutions of the 33th ISO/TC46/SC11 Archives/Records management meeting 22–26 May 2016, Pretoria, South Africa [Електронний ресурс] // ISO/TC46/SC11: [веб-сайт]. – Режим доступу: [https://committee.iso.org/files/live/sites/tc46sc11/files/resolutions/ISO-TC46-SC11_N1677_Resolutions_of_the_33rd_ISO/TC46SC11_meeting_May_2017_Pretoria%20\(1\).pdf](https://committee.iso.org/files/live/sites/tc46sc11/files/resolutions/ISO-TC46-SC11_N1677_Resolutions_of_the_33rd_ISO/TC46SC11_meeting_May_2017_Pretoria%20(1).pdf)

24. Stone R. ISO 15489 is being revised – an update [Електронний ресурс] / Rod Stone // Archives & Records Association UK & Ireland: [веб-сайт]. – Режим доступу: <http://www.archives.org.uk/images/documents/ISO15489-Article2014-Amended3.doc>.

25. Stone R. ISO 15489 is being revised – your chance to get involved [Електронний ресурс] / Rod Stone // Archives & Records Association UK & Ireland: [веб-сайт]. – Режим доступу: http://www.archives.org.uk/images/documents/RMG/ISO_15489-RevisedArticle-Amended.doc

References

1. Antonenko I. Ie. Do istorii rozroblennia mizhnarodnoho standartu ISO 15489-2001 «Informatsiia ta dokumentatsiia – Upravlinnia dokumentatsiiei» / I. Ie. Antonenko // Arkhivoznavstvo. Arkheografii. Dzhereloznavstvo: mizhvid. zb. nauk. pr. – Kyiv, 2003. – Vyp.6. – S.73–83.

2. Bezdrabko V. DSTU 4423:2005 «Informatsiia ta dokumentatsiia. Keruvannia dokumentatsiinyi protsesamy»: impressia et reflexia / V. Bezdrabko // Spetsialni istorichni dysypliny: pytannia teorii ta metodyky: zb. nauk. pr. – 2009. – Vyp.16. – S.111–125.

3. Bepianska H. V. Uprovadzhenia mizhnarodnoho standartu «Informatsiia ta dokumentatsiia. Keruvannia dokumentatsiinyi protsesamy» v Ukraini / H. V. Bepianska // Sekretar-referent. – 2008. – №1. – S.15–19.

4. Biuletten Haluzevoho tsentru naukovu-tekhnicnoi informatsii z arkhivnoi spravy ta dokumentoznavstva. Vyp.1 (23) / Uklad.: A. A. Maistrenko, H. I. Kalinicheva, V. I. Kuhai, R. V. Romanovskiy, A. I. Tytarenko. – Kyiv, 2015. – 94 s.

5. Varlamova L. N. Standartizatsiya upravleniya dokumentami / L. N. Varlamova. – Moskva: Izdatelstvo «Termika», 2016. – 428 s.

6. Varlamova L. N. Standartizatsiya upravleniya dokumentatsiiei: mezhdunarodnyi opyt ISO i ego primenenie v Rossii / L. N. Varlamova // Vestnik RGGU. – 2014. – №1. – S.46–58.

7. Kalinicheva H. I. Mizhnarodni standarty u sferi arkhivnoi spravy ta keruvannia dokumentatsiinyi protsesamy: problemy harmonizatsii v Ukraini / H. I. Kalinicheva, R. V. Romanovskiy // Arkhivy Ukrainy. – 2015. – Vyp.4. – S.54–73.

8. Kuleshov S. H. Upravlnishe dokumentoznavstvo : navch. posib. / S. H. Kuleshov. – Kyiv: DAKKKiM, 2003. – 58 s.

9. Bustelo C. ISO 15489 en revisión [Elektronnyi resurs] / Carlota Bustelo // Records, Information and Document Management. – Rezhym dostupu: http://www.carlotabustelo.com/index.php?option=com_content&

<view=article&id=160%3Aiso-15489-en-revision&catid=53%3Anoticias-iso&Itemid=56&lang=es>.

10. Findlay C. Appraisal for managing records [Elektronnyi resurs] / Cassie Findlay, Wout van der Reijden // ISO/TC46/SC11: [веб-сайт]. – Rezhym dostupu: <https://committee.iso.org/sites/tc46sc11/home/projects/ongoing/appraisal-for-managing-records.html>

11. Findlay C. Recordkeeping in the digital age: introducing the revised ISO 15489 / Cassie Findlay // Archives, Harmony and Friendship: Abstracts and Biographies ICA International Congress, 5–10 September 2016, Seoul, Republic of South Korea. – Seoul, 2016. – P.224.

12. Findlay C. Update for the digital age: ISO 15489 / Cassie Findlay // Information Management. – 2017 (May/June). – Vol.51. – P.26–31.

13. Gasiorowski-Denis E. Records management in the digital age [Elektronnyi resurs] / Elizabeth Gasiorowski-Denis // International Organization for Standardization: [веб-сайт]. – Rezhym dostupu: http://www.iso.org/iso/home/news_index/news_archive/news.htm?refid=Ref2072

14. ISO 15489-1:2016 – Information and documentation – Records management – Part 1: Concepts and principles. – Geneva, 2016. – 20 p.

15. ISO 22310:2006 – Information and documentation – Guidelines for standards drafters for starting records management requirements in standards. – Geneva, 2006. – 5 p.

16. ISO 23081-1:2006 – Information and documentation – Records management processes – Metadata for records – Part 1: Principles. – Geneva, 2006. – 20 p.

17. ISO 23081-2:2009 – Information and documentation – Managing metadata for records – Part 2: Conceptual and implementation issues. – Geneva, 2009. – 33 p.

18. ISO 30300:2011 – Information and documentation – Management systems for records – Fundamentals and vocabulary. – Geneva, 2011. – 19 p.

19. ISO 30301:2011 – Information and documentation – Management systems for records – Requirements. – Geneva, 2011. – 22 p.

20. ISO 30302:2015 – Information and documentation – Management systems for records – Guidelines for implementation. – Geneva, 2015. – 30 p.

21. ISO/TR 26122:2008 – Information and documentation – Work process analysis for records. – Geneva, 2008. – 15 p.

22. Reed B. Navigating the shoals of ISO standards [Elektronnyi resurs] / Barbara Reed // Image and Data Manager: [веб-сайт]. – Rezhym dostupu: <https://idm.net.au/article/0010536-navigating-shoals-iso-standards>.

23. Resolutions of the 33th ISO/TC46/SC11 Archives/Records management meeting 22–26 May 2016, Pretoria, South Africa [Elektronnyi resurs] // ISO/TC46/SC11: [веб-сайт]. – Rezhym dostupu: [https://committee.iso.org/files/live/sites/tc46sc11/files/resolutions/ISO-TC46-SC11_N1677_Resolutions_of_the_33rd_ISO/TC46SC11_meeting_May_2017_Pretoria%20\(1\).pdf](https://committee.iso.org/files/live/sites/tc46sc11/files/resolutions/ISO-TC46-SC11_N1677_Resolutions_of_the_33rd_ISO/TC46SC11_meeting_May_2017_Pretoria%20(1).pdf)

24. Stone R. ISO 15489 is being revised – an update [Elektronnyi resurs] / Rod Stone // Archives & Records Association UK & Ireland: [веб-сайт]. – Rezhym dostupu: <http://www.archives.org.uk/images/documents/ISO15489-Article2014-Amended3.doc>.

25. Stone R. ISO 15489 is being revised – your chance to get involved [Elektronnyi resurs] / Rod Stone // Archives & Records Association UK & Ireland: [веб-сайт]. – Rezhym dostupu: http://www.archives.org.uk/images/documents/RMG/ISO_15489-RevisedArticle-Amended.doc

Hlushan O. V., Ph. D., Associate professor of the Department of Information, Library and Archival Studies, Kyiv National University of Culture and Arts (Ukraine, Kyiv), glushan1985@bigmir.net

The development of the international standardization of records management: renewing of ISO 15489

The process of producing and adoption of new edition of the basic international standard for records management ISO 15489 is considered. Main innovations of ISO 15489-1:2016 are analyzed. The attempt to ascertain its place in the system of standards and technical reports in the sphere of records management is realized.

Keywords: standardization, international standard, revision, records management, ISO 15489-1:2001, ISO 15489-1:2016.

* * *